

De [Move-coalitie](#) bestaat uit Caritas International, CIRÉ, Jesuit Refugee Service Belgium en Vluchtelingenwerk Vlaanderen en brengt door de Dienst Vreemdelingenzaken geaccrediteerde bezoekers samen in detentiecentra (voor volwassene en gezinnen met minderjarige kinderen). Met haar politieke en bewustmakingsactiviteiten wil Move een einde maken aan de detentie van migranten en hun recht op vrijheid opnieuw bevestigen.

Elk kwartaal stelt Move een juridische nieuwsbrief samen voor iedereen die mensen in detentie op juridische basis bijstaat.

1. NIEUWS

✓ Capaciteit van detentiecentra

In maart 2023 zijn er 539 plaatsen beschikbaar in de detentiecentra. Ze zijn als volgt verdeeld: 100 in Caricole, 104 in Brugge, 110 in Merksplas, 28 in Holsbeek, 120 in 127bis en 77 in Vottem. De capaciteit is toegenomen, met name door de heropening van de "beveiligde" vleugel in het centrum van Merksplas en de vleugel voor vrouwen in het centrum van Brugge.

✓ Hervatting CGVS-gehoor via videoconferentie

In september en oktober 2022 werden er 41 gesprekken per videoconferentie georganiseerd in het kader van asielprocedures van verzoekers om internationale bescherming die in gesloten centra worden vastgehouden (Myria, [notulen van de contactvergadering van november 2022](#), blz. 11).

Op 19 januari 2023 heeft de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (RvV) in het [arrest nr. 283.656](#) beslist om in een zaak van een verzoeker om internationale bescherming die door het CGVS per videoconferentie werd gehoord de bestreden beslissing te vernietigen zodat er aanvullende onderzoeksmaatregelen kunnen worden uitgevoerd met betrekking tot de eerbiediging van de vertrouwelijkheid van de MS Teams-software.

2. RECHTSPRAAK

1.1 EUROPESE RECHTSPRAAK

- ✓ [HvJ, arrest van 6 oktober 2022 \(C 241/21\)](#)

Prejudiciële verwijzing van een Estse rechter over de interpretatie van artikel 15, lid 1, van richtlijn 2008/115/EG. De vraag is of deze bepaling de Lidstaat toestaat om de bewaring van een illegaal verblijvende derdelander te bevelen uitsluitend op basis van een algemeen criterium dat is gebaseerd op het risico dat de daadwerkelijke uitvoering van de verwijdering in gevaar komt, zonder dat is voldaan aan een van de specifieke gronden voor bewaring die zijn voorzien en duidelijk zijn omschreven in de wetgeving die deze bepaling in nationaal recht omzet.

Het HvJ van de EU antwoordde ontkennend en bevestigde de volgende beginselen:

"43. Daaruit volgt dat een lidstaat in geen geval mag voorzien in een bijkomende grond voor bewaring voor situaties waarin minder dwingende maatregelen, met name maatregelen waarbij de grondrechten van de betrokkenen in acht worden genomen, volstaan om de doeltreffendheid van de terugkeerprocedure te verzekeren.

(...)

54. Er moet echter worden vastgesteld dat een algemeen criterium inzake het risico dat de daadwerkelijke uitvoering van de verwijdering wordt ondermijnd, niet voldoet aan de vereisten van duidelijkheid, voorzienbaarheid en bescherming tegen willekeur, zoals de Europese Commissie terecht heeft aangevoerd. Door het gebrek aan precisie van een dergelijk criterium, meer bepaald wat betreft de elementen die de bevoegde nationale autoriteiten in aanmerking moeten nemen om te beoordelen of het risico waarop het berust al dan niet aanwezig is, kunnen de betrokken personen niet met de vereiste mate van zekerheid voorzien in welke gevallen ze in bewaring zouden kunnen worden gesteld. Om dezelfde reden biedt een dergelijk criterium die personen geen passende bescherming tegen willekeur."

- ✓ [EHRM, Aff. Minasian & autres c. République de Moldova, 17 januari 2023, req. n° 26879/17](#)

Detentie van minderjarige kinderen zonder rechtsgrondslag wanneer zij hun moeder vergezelden in detentie - Gebreke van de nationale autoriteiten om de detentie van kinderen te beschouwen als een maatregel van laatste redmiddel en om na te gaan of het detentiecentrum geschikt is voor gezinnen met minderjarige kinderen - Onmogelijkheid voor de kinderen om de rechtmatigheid van hun detentie aan te vechten - Schending van de artikelen 5, lid 1, en 4 EVRM.

1.2 NATIONALE RECHTSPRAAK

- ✓ Cass. arrest [15 december](#) 2022 P.22.1327.F

Handhaving van de "zonder voorwerp" rechtspraak van het Hof van Cassatie (Franstalige kamer) met betrekking tot de vreemdeling die is vrijgelaten of gerepatrieerd tijdens de invrijheidsstellingsprocedure voor de onderzoeksrechter.

Zie verdere info: [AGII website](#).

- ✓ Kamer van Inbeschuldigingstelling (KI) Brussel, [9 maart](#) 2023 (2023/1218)

Vasthouding aan de grens van een Filipijns gezin bestaande uit een vrouw en haar twee minderjarige kinderen. Bij beschikking van 23 februari 2023 heeft de raadkamer van Brussel de vrijlating van het gezin bevolen, hetgeen door het Hof van Beroep werd bevestigd.

Het Hof is van oordeel dat het enkele feit dat verzoekster in het bezit was van een vliegticket naar Casablanca met doorreis in Brussel niet volstaat om te besluiten, zoals de wederpartij heeft gedaan, dat "de betrokkene heeft verklaard of uit zijn dossier blijkt dat hij voor andere doeleinden dan de doeleinden waarvoor hij een verzoek om internationale bescherming of een verblijfsaanvraag heeft ingediend naar het Rijk gekomen is" (Art. 1, §2, 10° L.1980).

Evenmin laten de feitelijke omstandigheden weergegeven in de bestreden beslissing toe vast te stellen dat de vasthouding van de appellante en haar minderjarige kinderen noodzakelijk is om de informatie te verkrijgen die nodig is voor de beoordeling van het verzoek om internationale bescherming (Art. 74/6, §1er, 2° L.1980).

Het Hof concludeert dat het risico op onderduiken onvoldoende is aangetoond op grond van de beslissing tot aanhouding en beveelt de vrijlating van het gezin.

- ✓ KI Luik, arrest van [26 januari](#) 2023, 2023/289

Het hof van beroep te Luik heeft het advies van het openbaar ministerie overgenomen en opnieuw bevestigd dat voor huiszoekingen of huisbezoeken in de woning van een persoon de **schriftelijke toestemming** nodig is van de persoon die het effectieve gebruik van de locatie heeft. Het beroep tegen de beschikking van de Raadkamer van Namen waarbij de invrijheidstelling van verzoeker werd bevolen wegens het ontbreken van voorafgaande schriftelijke toestemming voor de huiszoeking, werd verworpen.

- ✓ KI Brussel [7 december](#) & [20 december](#) 2022 (2022/5196 & 2022/5197)

De verzoekers in deze zaken werden te Pacheco aangehouden op uitnodiging van de Dienst vreemdelingenzaken, in verband met de indiening van hun VIB. Terwijl zij zich in vol

vertrouwen bij DVZ aanmeldden, werd hun een bijlage 26^{quater} met aanhouding betekend. De raadkamer van Brussel, die nota nam van de manoeuvres van DVZ om te besluiten dat de aanhouding onwettig was, beval hun vrijlating. De kamer van inbeschuldigingstelling heeft vervolgens het beroep van de Belgische Staat toegewezen, met inachtneming van het volgende:

« (...) le fait que la décision de maintien a été notifiée après avoir convoqué l'étranger, plutôt qu'à la suite de son interception fortuite, n'énerve en rien la légalité des motifs justifiant celle-ci, dès lors qu'il lui était en tout état de cause loisible de ne pas honorer cette convocation, et qu'il savait, ou devait savoir, qu'il était susceptible à tout moment d'être placé en rétention administrative. »

- ✓ Voorzitter REA Brussel, beschikkingen van [27 januari 2023](#) (23/230/B) & [8 februari 2023](#) (23/343/B) en Voorzitter REA Luik, beschikking [17 februari 2022](#) (23/2626)

In deze drie zaken, die een verschillende feitelijke grondslag hebben, heeft de Voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg op een eenzijdig verzoekschrift de opschorting van de uitzetting van de betrokken personen met uiterst dringend noodzakelijkheid bevolen wegens de risico's van artikel 3 EVRM in het land van oorsprong/land van herkomst.

- ✓ Rechtbank eerste aanleg Luik, [4 november 2022](#), 22/762/A

De rechtbank houdt de Belgische Staat verantwoordelijk omdat deze het (subjectieve) verblijfsrecht van verzoeker niet heeft geëerbiedigd. De Belgische Staat heeft zich onnodig gebaseerd op een beslissing tot intrekking van het verblijfsrecht die nooit ter kennis werd gesteld en op de afwijzing van beroepen tegen de bevelen om het grondgebied te verlaten (irrelevant argument). De rechtbank beveelt de Belgische staat om de schade te vergoeden door verzoeker een verblijfsvergunning te verstrekken.

De rechtbank wijst ook op de verantwoordelijkheid van de Belgische Staat voor de (vier) onrechtmatige detenties en de schending van verzoekers woning toe. De rechtbank raamt de immateriële schade op 16.900 euro (100 euro per dag onrechtmatige detentie en 5.000 euro voor de inbreuk op de woning).

- ✓ Raadkamer Brussel, beschikking [10 februari 2023](#) (2023/036)

De beschikking tot invrijheidstelling, die werd uitgevaardigd na een positief mondeling advies van de Openbare ministerie, neemt dit standpunt over en stelt vast dat DVZ in zijn stereotiepe motivatie aan verzoeker intenties en wensen heeft toegeschreven die niet overeenstemmen met de objectieve elementen van het dossier. "(...) *op grond van de motivering van het bestreden beslissing kan de Raadkamer niet nagaan of het bestuur wel degelijk een geïndividualiseerde beoordeling van verzoekers situatie heeft gemaakt en/of de nodige controles heeft verricht met betrekking tot het door verzoeker ingeroepen risico van*

een met artikel 3 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens strijdige behandeling.” (vrije vertaling). De raadkamer stelt vast dat de detentie onrechtmatig is en beveelt verzoekers vrijlating.

✓ RvV, arrest n° 284.595 van [10 februari](#) 2023

De RvV betwist de behandeling van verzoeksters VIB in het kader van de versnelde procedure:

« (...) le Conseil estime que les éléments avancés par la partie défenderesse sont insuffisants pour justifier qu'une procédure accélérée a été appliquée au traitement de la présente demande de protection internationale. En effet, la motivation stéréotypée et non étayée susmentionnée ne permet pas de comprendre sur quels éléments concrets et précis la partie défenderesse se fonde pour reprocher au requérant de l'avoir induite en erreur en ce qui concerne son identité ou sa nationalité. »

De RvV erkent ook de negatieve gevolgen van de versnelde procedure op de rechten van de verdediging en de kwetsbaarheid die inherent is aan detentie:

« 3.8. Le Conseil rappelle par ailleurs que lorsqu'il est saisi, comme en l'espèce, d'un recours dans le cadre de la procédure accélérée prévue par l'article 39/77 de la loi du 15 décembre 1980, il s'attache tout particulièrement à éviter que les contraintes spécifiques à cette procédure n'entraînent une rupture de l'égalité des armes entre les parties ou n'empêchent une instruction suffisante de l'affaire. En effet, la procédure accélérée soumet tant les parties que la juridiction au respect de délais de procédures très contraignant. La partie requérante est, en outre, placée dans une position de fragilité particulière du fait de son maintien en un lieu déterminé, de nature à lui rendre plus difficile la collecte des éléments de preuve. Ces contraintes spécifiques à la procédure accélérée renforcent encore l'importance du contrôle que le Conseil doit, en conséquence du caractère écrit de la procédure et de son absence de pouvoir d'instruction, exercer sur la qualité et l'impartialité de l'instruction menée par le Commissaire général (Projet de loi réformant le Conseil d'Etat et créant un Conseil du contentieux des étrangers, Exposé des motifs, Doc. Parl., Ch. Repr., sess. Ord. 2005-2006, n° 2479/001, pp. 95-96). Dans ces circonstances, le Conseil estime que malgré le caractère peu circonstanciés des difficultés invoquées par le requérant lors de l'audience du 9 février 2023, ce dernier possède un intérêt à bénéficier d'une procédure ordinaire. »

De bestreden beslissing is vernietigd en het dossier teruggestuurd naar het CGVS.

3. PUBLICATIES

✓ Ch. MACQ, « Focus sur les règles autorisant la détention administrative de l'étranger et encadrant son contrôle par les autorités judiciaires », *Revue du droit des étrangers*, n° 213, 2021, p. 5.

✓ Myria, [Katern terugkeer, detentie & verwijdering](#), 2022

In deze katern stelt Myria de voornaamste cijfers voor over de terugkeer, detentie en verwijdering van vreemdelingen in België voor de jaren 2020 en 2021. Vervolgens blikt het terug op een aantal markante gebeurtenissen en buigt het zich over drie thema's: de meest recente aanbevelingen van het Comité tegen Foltering aan België, de nood aan een doeltreffend rechtsmiddel tegen administratieve vasthouding en tot slot een rechtspraakanalyse rond de notie 'openbare orde'.

4. Ciré, [Afghanistan: étude sur la politique de traitement d'asile belge](#), 27 februari 2023

5. JRS Belgium, [rapport Monitoring](#), januari 2023

Het verslag, dat het jaar 2021 bestrijkt, is verdeeld in twee grote delen. Het eerste deel is gewijd aan een algemene analyse van de administratieve detentie van migranten in het afgelopen jaar. Het tweede deel is gewijd aan de verschillende centra die ze hebben bezocht (Caricole, Bruges & Merksplas).

6. JRS Belgium, [Vulnérabilité en détention](#), maart 2023

JRS Belgium lanceert een nieuw rapport over het thema van 'kwetsbaarheid in detentie'. Het doel van dit rapport is om de verschillende mechanismen op te lijsten die worden gebruikt om rekening te houden met de kwetsbaarheid van migranten in het kader van hun administratieve vrijheidsberoving in België.

7. PICUM, [Locked up – Stories from immigration detention](#)

Aarzel niet onze hulp te vragen om u in contact te brengen met de bezoeker van het gesloten centrum/terugkeerwoning waar uw cliënt wordt vastgehouden.

Aarzel niet ons alle interessante rechtspraak die u tegenkomt door te sturen.

De detentie nieuwsbrief van 2022 zijn [hier](#) beschikbaar.

Contact : Noemi Desguin (T : 0456/35.97.54 ; Email : n.desguin@movecoalition.be).